

Slovenci-bratje združimo se! V slogi je moč!

Leto III

Posnemajte jih.

Pooblaščenca pivovarniških delavcev so dovolili na zborovanju v Indianapolis, Ind., \$500 za volilni sklad socialistične stranke. Tako bi morale postopati vse unije, kajti socialistična stranka je edina stranka, ki se bori za osvoboditev delavcev iz gospodarske in politične sužnosti.

Zborovanje železniških kurjačev. V Buffalu zborujejo pooblaščenici organiziranih železniških kurjačev (Brotherhood of Locomotive Firemen). Iz poročila posnemamo, da imajo železniški kurjači 660 krajevnih društev. V zadnjem letu je bilo \$1,353,801 dohodkov, \$1,017,550 pa stroškov.

Zrtev kapitalističnega roparskega sistema.

Grozno smrt je našel Roy Davis na Tollman Ave. na tirih North-western železnice v Chicagu. Ponesrečenec je obliž z eno nogo v železniški spremembi. Kmalu je privozil tovorni vlak, ki mu je odtrgal obe nogi, poleg je pa zadobil teske notranje poškodbe, vsled katerih je kmalu umrl.

Ako bi bil na vseh cestah za pešce napravljen poseben hodnik preko železniških tirov, bi bila vsaka jednaka nezgoda izključena popolnoma. Al taki hodniki stanejo denar. Radi tega kapitalisti rajše gledajo, kako umirajo žrtve njih požrešnosti na železniških tirih, ker ilih to ne stane nič.

Ošabní kapitalisti.

V Wilkesbarru so stavbeniki nabili lepake na vrata delavnic, da so vse delavnice odprte (open shops), da se mora vsaki delavec posamezno zglašiti za delo.

Delavci so se temu nasilju podjetnikov z vso silo uprli. Prizadevali je kadih 5000 delavcev stavbišne stroke. Prickovati je hudega boja, ker so delavci izborno organizovani. — Koder so delavci dobro organizovani si ne dajejo po kapitalistihi narekovati pogodeb.

Bi rad kmalu obogatel.
"Prečastiti" gospod Charles L. Tanjow, pastor luterške vere v St. Louisu je tožil 18 svojih vernih ovčič za 45 tisoč dolarjev odškodnine. Kot vzrok je navedel, da so ga obtožene ovčice obrekovali. Zahteval je tudi izjemno sodniško prepoved proti svoji verski občini, s katero si misli za večne čase osigurati mastno pastorsko službo v verski občini.

Iz te moke bode težko kaj kruha. Ako misli ponižni hlapec gospodov tem potom obogateti, tedaj se moti.

V Mahoning Valey, Pa., je zastavkalo 20.000 jeklarniških delavcev. Stavka je naperjena proti Carnegie Co.

Zelena je nevarna.

Učenjaki so zasledili, da zelena provročka legar, ako je rastla v onesčišeni vodi ter se jo zavživa surovo. Okuženje preti vedno, ako ni sok pravilno očiščen in pripravljen. Kdor pa ima zdrav in močan želo-

dec, ne dobi legarja. Ta učenjaška preiskava je dokazala, da je Trine-revo zdravilno vino najboljše sred-stvo proti legarju in drugim jedna-cim boleznim, ker daje moč želodcu.

jači kri, da redno kroži po vsem telesu. Ta lek se da porabiti proti vsaki bolezni, posebno pa proti malariji. Kdor hoče imeti zdrav in močan želodec, naj ne rabi nikdar močnih alkoholičnih zdravil. Naobratno se pa lahko Trinerevo, zdravilno, grenko vino rabi v vsacem slucaju.

Dobiva se v vseh lekarnah, iz-
vrstnih gostilnah in pri izdelovalcu
Josip Trineru 709 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

Slovenke v Chicagi pozori!
V nedeljo, dne 25. t. m. bode imelo žensko podporno društvo "Ilirija" ob 2 uri popoldne v "Narodni dvorani" 587 So. Centre Avenue društveno sejo.
Na društveno sejo se vabijo čla-

se v društvo, Odbor.

KJE JE Fran Skerbič, doma iz Zagorja na Kranjskem. Bival je nekje v Colo. Kdor ve za njegov naslov, naj ga blagovoli poslati upravnistvu "Gl. Svobode.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

Prvi svobodni list za slovenski narod v Ameriki.

"Glas Svobode" izide vsaki petek en velja za AMERIKO:
za celo leto\$1.50
za pol leta75c
ZA EVROPO:
za celo letokron 10
za pol letakron 5

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Naslov za dopise in pošiljavo je sledeči:

"Glas Svobode"
563 Turoop St. Pilsen Sta.
Chicago, Ill.

Dopisi.

S severnega tečaja.

(Klondike.)

Vi, sodr. urednik menite, da se žitanci "Gl. Sv." zanimajo tudi za odnose v naši ledeni deželi. Morda je na tem nekoliko resnice, a mene ste z Vašim listom spravili v precejšno zadrego. Za človeka, ki rabi kramp in lopato, je pero pač smešno orodje. Saj bi bil pisatelj istotako v zadregi, če bi mu izročili kramp in lopato ter mu rekli naj prekopava našo zmrznjeno zemljo. Vem, da boste morda odgovorili, da večkrat tudi študirani ljudje primejo za ručno delo. Skušnja in delo človeka učita.

Sezona za pridobivanje zlatega prahu se bliža koncu za tekoče leto. S prvim oktobrom navadno tukaj delo preneha, ker po noči tako amrzne, da je nemogoče spirati zemljo. Dela je v letošnjem poletju več, kakor se ga more zvršiti, ker so potoki polni vode. Ali delavec letos primanjkuje, ker vse hiti v Tanana — novo zlato polje. Navadna poletna plača je sedaj \$4 na dan. Kdor plačuje \$4.50, tega so delavci primorali s stavko do take plače. Delavskih organizacij — unij tukaj nimamo. Zlatega prahu bomo letos pridelali v Yukon Terr. nad \$10,000,000, ker je bogatejša zemlja že izkopana in očiščena, torej se tudi milijoni krejjo vsako leto.

Največji kos zlata (nugget), ko jeja so letos našli je bil vreden \$1115. V Nome so pa lanske leto našli "nugget" vreden \$3384.

Delo je tu jako težko, a dela se navadno sploh trdo.

Odkar so našli zlato v Klondike okraju je minolo že 8 let. Toliko je staro tudi mesto Dawson, ki šteje kach 6000 prebivalcev in je grajeno iz lesa. Polovica hiš je celo sestavljenih iz hlodov. V mestu sta dve banki, ki za vloge ne dajeta obresti, pač pa za posojila računati po 12 odstotkov obresti. Pri kupovanju zlatega prahu delati ogromne dobičke, pri uci \$1.50.

Minolo leto so izdelali zakon za mesto Dawson, da mora vsakdo plačati v Dawsonu carino za zlato prah, ako ga hoče kdo odnesti s sabo v Zdr. drž. Kdor tega ne stori in da zasačijo v "Whitehouse" zlato pri njemu, ima sitnosti, poleg mora pa še plačati višjo carino. Kdor misli vtiho tapiti zlato preko meje, ali da slučajno zakona ne pozna, mu odvzamejo zlato, ako na vprašanje, če ima zlato, odgovori, da ga nima. Tem potom so že mnogo ljudi oropali.

V Dawsonu izhajajo trije dnevniški in en tedniški: "Dawson Daily News", "Yukon Daily Sun", "Yukon World" in "Dawson Weekly News". Prenehali je izhajati letos "Yukon Weekly Sun", lani so pa kar trije zmznili: "Dawson Record", "Bonanza Record" in "The Yukoner". Leta 1902 je prenehala "Klondike Nugget" in njegov "Semi Weekly Nugget". Prehladila sta se tudi: "Klondike Miner" in "Klondike Catholic". Dnevnik stane 24. tednik pa 12 tolarjev na leto, posamezne številke pa 25 centov. Manjši denar kot 25 centov sploh tu ni v rabi. Na pošti se plačuje s znamkami, manj kot za 25 centov se tudi teh kupiti ne more. Poštinih znamk se v Yukon Terr. porabi približno za \$1000 na mesec.

Poleti je tu skoro tri mesece ne prestanto dan. Dne 21. junija se solnce skrije le za dve uri. Pozimi je najkrajši dan tri ure. Mraza smo imeli lanske leto 68 gradov pod ničlo. Grometi sem čul letos le enkrat. Hudih neviht ni tukaj. Jako krasen je v jesenskem času naj severni sij. Človek se ne

more dovelj načuditi ti naravni prikazni. Druga posebna znamenitost so velikanske kosti prazgodovinske divjačine, katere izkopavajo iz zemlje. Močan človek vzdigne komaj en sam tak zob.

Potoki so dolgi po 20 milj, globoki pa od površja do vznožja nad eno miljo. Zemlja je bila najbrže pred enim velikanskim poplavo ravna. Te velikanske jarke je vstvarila voda že v pračasu; odnesla je zemljo, zlati prah, ki se je nahajal v nji pa izplavila v dno potokov. Zemlja je tu nad 200 čevljev na globoko zmznjena.

Poleti pride sem mnogo ljudi ogledati pokrajine. Ravno kar sem čital, da so na potu sem turisti iz Minneapolisa, Minn.

Od Seattle, Wash., do Dawsona je kach 1500 milj. Mej to daljavo je časovni razloček 15 minut.

Tanana, o kateri se sedaj mnogo govori in piše se nahaja v Alaski 700 milj od Dawsona. To novo razkrito zlato polje je jako obsežno. Tam je mnogo potokov, ki imajo v sebi precej zlata. Iz zemlje, katero so lanske zimo nakopali, so izprali spomladi za poldrugi milijon tolarjev zlata. Delo napreduje počasi, ker jim primanjkuje potrebnih strojev in oprav. Ljudstvo potuje v obilen številu v ta zlatonosni kraj. Mnogo jih je prišlo, ki niso imeli denarja, dasi se vedno piše, da naj naseljenici prinese s sabo denar in živež, ker dela v tem zlatonosnem okraju še sedaj primanjkuje.

Kakor čitamo iz ondotnega lista, je mnogo ljudi prisiljenih delati le za hrano. Tudi v Tanana se izhaja list. To je pač napredek, seve napredek za tolar. Nič kakor denar, vedno denar.

J. S.—r

Los Angeles, Calif.

Čenjenj urednik! Uverjem sem, da sprejmete moj skromni dopis v nam priljubljeni delavski list, na kojega bi moral biti naročen vsak zaveden delavec.

Los Angeles je lepo in obširno mesto, oddaljeno kach 484 milj od San Francisco. Mesto ima lepo lego, poleg pa mnogo krasnih parkov, v katere lahko zahaja človek, v prostem času.

Marsikdo bode rekel, da parki za delavca nimajo velike vrednosti. Vendar tudi delavec želi navziti se svežega zraka in zabave, v kolikor mu dopušča na kratko odmerjeni prosti čas. Posebno v naših parkih se delavcu nudi krasen vžitek posebnosti v zimskem času, ko človek zre razne rastline, kojih domovina je v tropičnih krajih, v najlepši rasti in cvetju, ko drugod narava počiva pod belo snežno odejo ter si nabavlja novih moči za prihodnjo pomlad. Skoro bi rekel, da tu nepoznamo snega, kajti vidimo ga le na oddaljenih gričih. Istotako ne občutimo tukaj mraza, ne vročine, temperatura se ne spreminja posebno v štirih letnih časih. Dežuje le redkokdaj in še takrat po malem. V obližju so krasna pristanišča in divno morsko obrežje. Kach 15 milj proti jugovzhodu se pa razprostira grozna, nepregledna puščava, koje površino krije po solncu ubeljeni pesek. Človeku je tesno pri srcu, ko pride iz rajskega mesta v golo puščavo.

Rojaki so mi pripovedali, da je nekeje v hribih, katere vidimo od tukaj, poginili znani far Jeram, ki je zapeljal naše rojake v Rajsko dolino ter jih opeharil za trdo prisluženi denar.

Res tu je rodovitna zemlja, ali ne po hribih, koder je hotel zviti far naseliti varane Slovence, katerim je na tem in drugem svetu objuboval raj. Čudil sem se, ko so mi rojaki pripovedovali o podjetju Jeramovem, da so rojaki temu rimskemu navihancu, kar tako sedli na limanice, ne da bi imeli kako poročilo za njegove obljube.

Kdor pozna nebeske agente veta najprvo poznajo stezajo roke le po denarju. Kedar so malbe in bisage polne denarja, tedaj pa pridejo na vrsto žene in hčere oskubljenih ovčič. Tonzurirancem in kutarjem je sploh vsaka stvar dobro došla, ako jim le koristi. Njim se gre vedno le za njih osebnost korist. Pekel, nebesa in druga jednaka strašila ter plačila so pa le navadna sredstva, kakršnih se poslužuje vsak trgovec pri svoji trgovini, da pomnoži število odjemalcev za svoje blago. Zadolsti o tem!

Tukaj je vprav malo Slovencev — kach 9 družin in še te so tako raztresene, da bi kmalu ne vedela druga za drugo. Dalmatinci so vprav na gosto naseljeni ter se pečajo večinoma z restavrantii. Bosniaki in Hercegovci delajo večinoma na cestah. Poleg njih je mnogo

Mehikancev in Japoncev, ki delajo za nizko plačo na železniških progah.

Vzlic mnogih tovarn, ki so v Los Angeles, je težko dobiti delo. Jaz ne svetujem nikomur naših rojakov — posebno navadnim delavcem, da bi sem prišli.

Končno opozarjam vse rojake sirom Amerike, da je skrajni čas, da se združimo okoli "Gl. Svobode", da vsi stopimo v vrste bojevnikov za svobodo, enakost in bratstvo.

Naši nasprotniki, zakleti sovražniki delavcev — republikanci in demokratije se oglašajo z velikimi svotami, da bi dobili pri prihodnjih volitvah vajeti v roke. Kapitalisti so pripravljene mnogo žrtvovati, da bi se obdržali v sedlu, da bi še v prihodnje skubili delavstvo, kakor jastreb goloba.

Slovenski delavci posnemajmo jih. Nikar ne držimo križem svojih rok. Mi nemoremo zlagati denarja v toliki meri, kakor kapitalisti, ampak naše duševne in skromne gnotne moči lahko postavimo v borbo, ako se hočemo rešiti novodobnega suženstva in tlačanstva. — Podpirajte socialistično časopisje, ako hočete, da pomnožimo naše edino orožje v boju proti kapitalizmu.

J. D.

ZAHVALA.

Sodrugom v Chicagu. Allegheyny in Clevelandu, ki so me moralno in idejansko podpirali za časa moje trdovratne in dolgotrajne bolezni, izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo.

Sedaj upam, ko sem okrevaj, da se bodem zamogel zopet boriti za vsakdanji kruh, ako me ne bode v tem boju preveč ovirala nastopajoča gospodarska kriza.

Posebno se zahvalujem še sodr. Fred. Petschetu, ki me je obiskal v jolietški bolnici za časa najhujše bolezni.

S socialno-bratskim pozdravom
Simon Kavcic
Virden, Illinois.

Gospod delayec, za katerega?

Republikanska glasovnica:
Roosevelt in Fairbanks
Politčarja in milijonarja.

Program:
Zlata veljava. Varnostna colnina. "Dobri trusti"

Pokrovitelji
Rockefeller,
Kralj olja.

Spreckles,
kralj sladkorja.

Senator Platt,
aretovan radi ponarejanja.

Perry Heath,
poneverjenik.

Senator Burton,
kojemu se je dokazalo poneverjenje.

Senator Dietrich,
kojemu se je dokazalo poneverjenje.

Senator Smoot,
mormonec.

Dowie,
polubog.

Peabody,
preganjalec rudarjev v Coloradi.

John Mitchell,
delavski vodja.

URBAN BRO'S

pogrebniški.

393 W. 18th. St. Chicago, Ill.
CENA IN DOBRA POSTREZBA

Ako hočeš imeti fine slike, idi k fotografu

LIEBICH-u
80-86 Euclid Ave.
Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Naznanjava rojakom, Hrvatom in drugim br. Slovanom, da sva kupila veliki, splošno znani

.....SALOON.....
pod imenom "Narodna dvorana," sedaj "Slovenski Dom". Priporočava c. občinstvu, seobno raznim društvam veliko plesno dvorano za razne zabave in druge dvorane za društvene seje. V saloonu "pool table" in glasovir. Točiva pristno pilzensko pivo in drugo izborno pičajo. V istih prostorih otvorila sva tudi vinarno. Točiva izborna kalifornijsko, Trinerjevo in druga bela in rdeča vina. — ali burgundee, beli tokajec, risling in druga fina vina se dobe pri naju, na debelo in drobeno.

Potniki dobe pri naju prenočišče in vso postrežbo. Vsi dobro došli!

Mladič bratje

85-587 S. Centre Ave. na vogalu 18. cesti.

TEL. LOUIS 798
Chicago, Ill.

Društvene vesti.

Društvo "Slavija" št. 1. S. N. P. J. v Chicagu, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v Naročni dvorani na 587 S. Centre Ave.
John Duller, tajnik,
12 W. 25th St., Chicago, Ill.

Društvo "Bratstvo" št. 4 S. N. P. J. v Steel, O. ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih brata Johna Rebolaa v Steel, O.

Društvo "Naprej" št. 5 S. N. P. J. v Clevelandu, O. ima svoje redne mesečne seje vsaki prvi četrtek v meseci v prostorih brata J. Medena večer ob 8 uri. Anton Benedik, tajnik,
1778 St. Clair St.

Društvo "Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v Morgan, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v prostorih brata Franka Miklavčiča na Sygen. V mnogostevilnem pristopu k omenjenemu društvu vabi

Odbor.

Društvo "Bratoljub" št. 7. S. N. P. J. v Claridge, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu. Sem. Ujenik se vabijo v društvo.

Društvo "Delavec" št. 8. S. N. P. J. v So. Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v društvenih prostorih na 1049 Green Bay Ave.

Društvo sv. Petra in Pavla. J. S. K. J. pozivlja tem potom vse svoje člane, da se redno vdeležujejo seji dne 13. vsacega meseca v društvenih prostorih 1207 S. Santa Fe Ave., PUEBLO, COLO.

Bratsko društvo "Sokol" J. S. K. J. ima vsako tretjo nedeljo v mesecu svoje redne mesečne seje v društvenih prostorih na 315 Northern Ave. Kdor vstopi v društvo do dne 31. dec. t. l., ne plača vstopnine. Društveni zdravnik je dr. Chr. Argyr, 1210 Berwind Ave. Za mnogobrojni vstop se priporoča

Odbor.

Somišljeniki naročite in priporočite "GLAS SVOBODE"

SLIKA PREDSTAVLJA

uro za dame.

Pokrovi so pretegnjeni z zlatom Gold filed, jamčeni za 20 let. Kolesovje na razpolago Elgin ali Waltham. Zlaj samo

\$12.50

Mož, osreči svojo ženo in kupi ji uro za božično darilec.

Jacob Stonich

89 E. Madison St. Chicago, Ill.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče se popolnoma zdrave zobe? Pušiš jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek

Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Najboljši svetovni obiskovalci

so na dobičku ako potujejo via

Denver in Rio Grande železnice preko Rocky Mountains okraja v Colorado, Utah ali tihooceansko obrežje,

ki ima največ krasnih razgledov, gorskih slik, mineralnih studencev ter za lov in ribarstvo tako ugoden kraj, kakor nijedna druga prega na svetu.

Zdravo coloradsko podnebje je posebno mikavno za poletne počitnice. Zdravišča — Maniton, Colorado Springs, Glenwood Springs in Salt Lake City so svetovno znana.

Znižane cene v Colorado Springs in Utah na vseh progah s primernim izstopom v coloradskih in zapadnih mestih.

Brzovlaki iz St. Louisa, Chicage v Colorado, Utah in californijska mesta. Eleganti jedilni vozovi, postrežba a la carte na vseh brzovlakih.

Najlepše ilustrovane knjižice se na zahtevanje razpošiljajo zastonj.

S. K. HOOPER,
G. P. & T. Agent,
Denver, Colorado.

SLOVAN K SLOVANU!

ETO JE TU!

Naša bogata zaloga unijskih najmodnejših oblek in površnikov je popolna. Vsa obleka je izdelana od unijskih krojačev in so najmodnejše in najcenejše na trgu. Pri nakupu oziroma naročilu te nove zaloge smo dali posebno pozornost na to, da bi te naše obleke najdalje v modi ostale in da bi cenj. odjemalcem, kakor smo dosedaj, tudi v bodoče ugajali. Cene naših oblek in površnikov so

OD \$6.00 DO \$20.00

Izvolite si naročiti najmodnejšo obleko ali površnik? Naša večletna skušnja v tem poslu vam jamči, da vam napravimo po vaši volji in okusu obleke in površnike iz naše velike zaloge vsakovrstnega domačega ali importiranega sukna za tako nizko ceno, kakor nikjer drugod. Naročena obleka ali površnik od \$12.00 naprej.

Govorimo slovensko. Vprašaj po številki 10

Svet za domačijo je na razpolago

v

Montani

Idahi

in

Washingtonu

Oregonu.

Pot preko

NORTHERN PACIFIC PROGE.

Čas:

OD 15. SEPTEMBRA DO 15. OKTOBRA

CENE SO JAKO NIZKE.

Dobe se naselniški vozni listki za polovico pota.

Prosta državna in železniška zemljišča po jako nizki ceni, ki so izborna za pridelovanje sadja, pšenice, masla in rejo kuretnine. Izvrstno podnebje dobre sole in cerkve.

Glede vožnih cen in železniskega voznega reda pišite
A. M. CLELAND,
General Passenger Agent, N. P. R.
ST. PAUL, MINN.

Za podrobna poročila in zemljiščno mapo se obrnite na
C. W. MOTT,
General Amigration Agent, N. P. R.
ST. PAUL, MINN.

Izza temnih dni.

(Slike iz življenja raznih papežev.)

(Nadaljevanje.)

ki mu je omogočila, da si je pridobil četudi omejeno oblast nad nekdanjo papežovo državo in odstranil fevdalne velikaše, med katere je bil cesar Henrik VI. razdelil papežovo državo. Inocencij je pri tem nastopal kot vodja in borilec za neodvisnost Italije od nemškega cesarstva, da si mu je bilo za utesnitev cesarske oblasti le toliko, v kolikor je to bilo na korist razširjenju njegove lastne oblasti. In pri tem je imel velikansko srečo ter se je tekom dveh let povzpelo do silne moči in veljave.

Rim mu je začel prvi kljubovati. Demokratije so se začeli upirati novim razmeram. Ni jim bilo prav, da so v senatu sedeli sami papeževi podrepani in da mestno ozemlje ni bilo več pod kapitolinsko jurisdikcijo. Ivan Capocci in Ivan Pierleone Raineri, dva bivša senatorja, sta ljudstvo ščuvala, češ, da skubi papež Rim kakor jastrebnj pisčanca. Voja proti Viterbu, v kateri se je papež zavzel za Rim, ni v tem oziru nič vplivala na Rimljane. Njih nezadovoljnost je rasla in provzročala v mestu vedno večjih bojov, dokler ni prišlo do revolucije. V tistih dneh, ko so latinski križarji zavzeli Bizancij (l. 1202.) je moral papež Inocencij III. pred rimskim ljudstvom bežati iz večnega mesta. Dve leti je moral papež živeti v pregnanstvu, medtem ko so njegovi pristaši vodili ljuto borbo proti rimskemu narodu. Šele l. 1204. se je mogel papež vrniti v Rim ali demokratična stranka ga ni hotela pripoznati in vnela se je strašna vojna med meščani. Na eni strani je stala papeška stranka, na drugi demokratična. Papež je svoje pristaše podpiral na vse načine, a iz Laterana se ni upal. Na strani demokratov je bil rimski narod, papeževi pristaši pa so se borili s tujimi najetimi ljudmi, ki so bili prej roparji kakor vojaki. Papež sam se je bojeval z denarjem in s tem je končno premagal sestradano in povse obubožano rimsko prebivalstvo. Papež je bil pa toliko premeten, da je svojo zmago previdno izkoristil dasi je v bistvu zadal rimski neodvisnosti smrtni udarec. Leta 1205. je bil med papežem in med rimskim narodom sklenjen mir, s katerim se je korenito izpremenila mestna ustava. Vsa izvršilna oblast je zdaj prišla v roke enega samega senatorja (župana), a senator je mogel postati le tisti, ki ga je papež bodisi direktno ali indirektno izbral. Župan ni bil več od papeža neodvisni zaupnik rimskega naroda, nego od naroda skoro popolnoma neodvisni zaupnik rimskega papeža.

S tem je rimski narod izgubil zadnjo izmed svojih velikih pravic: papeži so ga oropali pravice, odločevati pri volitvi cerkvenega poglavarja, papeži so ga zvišali in prevzeli pravico ob njega pravice pri volitvi cesarja in končno so ga spravili ob pravico, si izbirati mestni senat. Ko je bil narod oropan vseh najvažnejših svojih pravic, ga je bilo potem lahko popolnoma zasujniti.

Veliki in težki so bili boji, ki jih je moral bojevati papež Inocencij III. v Italiji in le iztežka je zmagoval, ali se večje težave kakor v Italiji, je imel Inocencij z Nemčijo, kjer se je bil vnel boj za cesarsko krono. Inocencij je kakor Gregor VII. izkoristil boj med nemškimi velikaši, da bi na stroške in na škodo nemške države povečal in razširil papeško oblast. Kristjansko to pač ni bilo, da je papež niti razpore in boje in pravično tudi ni bilo, da je skušal oškodovati državo, da poveča svojo moč — ali kdaj so se papeži brigali, če je kaj kristjansko in pravično ali ne? Papež Inocencij III. je kakor Gregor VII. delal na to, da bi podjarmil posvetne države in je sebe proglasil za vladarja vseh vladarjev. Tri leta je trajal v Nemčiji strašen boj, ki ga je papež niti, končno je pripoznal Otona za cesarja, a le ker se je ta odpovedal cesarski oblasti nad večjim delom Italije in pripoznal suvereniteto nove papeške države.

V Nemčiji je zavladala velika nevolja, da se je začel papež vtikati v volitev kralja in takorekč prodajal kraljevo krono tistemu, ki mu zanj več plača. Toda vladodržni papež se ni brigal za to. Njegovi odposlanci so nastopali na Nemškem s skrajno predrznostjo, ščuvali stranke drugo proti drugi, sejal nemir in preprič in tako oslabil cesarstvo. Ob enem so razglašali, da je papež Filipa izobčil in prekel in nagovarjali so njegove pristaše, naj prelomijo prisego zvestobe. Toda večina nemškega naroda se ni dala vjeti v papeževe zanjke tem manj, ker je Filip zmagoval ter bil naposled kronan za kralja. Zdaj je papež videl, da ničesar ne opravi in zato je verolomno pustil Otona na cedilo in se sprijaznil s Filipom. Seveda si je pustil to drago plačati. Predno je mogel Filip svoje obljube izpolniti, je bil (l. 1208) umorjen. In zdaj je premeten papež hitro presedlal in se zopet postavil na stran tistega Otona, ki ga je bil malo prej tako grdo izdal. Dne 4. oktobra 1209. je bil Oton v Rimu kronan za cesarja. Medtem ko ga je papež kronal, je morala vsa njegova armada štati na straži, ker se je bilo bati, da požene rimsko ljudstvo papeža in cesarja iz mesta.

Komaj je bil cesar Oton kronan, že je bil zapleten v nasprotje s papežem in je začel proti njemu boj. To je bila — lahko se reče — božja kazen. Papež je provzročil silne boje, grozno prelivanje krvi in strahovita pustošenja, da bi Welfa spravil na prestol, a ko je to dosegel, je ta njegov protežiranec dvignil svoj meč proti papežu. V verskih rečeh je bil tudi cesar Oton papežu vdan; nikdar se ni vtikal v dogmatska vprašanja in je neusmiljeno preganjal "krivoverce" ali papeževe politične nadvalde, papeževga gospodstva v posvetnih zadevah ni hotel in ni mogel pripoznati. Inocencij je pa bilo za vero samo grekljano malo, bilo mu je za posvetno gospodstvo, in zato se je boril proti cesarju z vsemi sredstvi ter ga naposled l. 1211. izobčil in prekel.

Cesar je vzlic temu zmagoval. Podvrnil si je Sicilijo, zavzel Neapol in okoliš Rim, ki je bil itak skrajno nejevoljen na papeža. Kako so Rimljani papeža sovražili, kaže dejstvo, da je stari vodja rimskega prebivalstva Ivan Capocci, v cerkvi, ko je papež prišel, planil pokonci in zakričal na papeža: "Os tuum del est, sed opera tua, opera sunt diaboli." (Tvoja gesta so božja usta ali tvoja dejanja so hudičeva de-

janja.) V tem, ko je cesar vodil boj proti papežu v Italiji, je papež proti njemu puntal Nemčijo. Razposlal je celo armado fanatičnih menihov, ki so od mesta do mesta, od vasi do vasi, od hiše do hiše ščuvali ljudi proti cesarju. Prokletje je bilo tedaj pač še strašno orožje. Kmalu je papež imel v Nemčiji organizirano močno stranko proti cesarju in je to stranko pregovoril, da je proglasila cesarja Otona za odstavljenega in poklicala na prestol Friderika Sicilskega, kateri prav vsled papeževih spletk doslej ni mogel priti na površje.

Kakor David proti Saulu je vstal Friderik proti Otonu in se odpravil na Nemško. Tedaj papež pač ni mogel slutiti, da bo trenotek, ko zasede sicilski kralj nemški prestol, usodepoln za cerkev in za papeštvo, da se iz tega izčimijo hudi boji, gospodstvo rodovine Anjou, sicilska večerja avignonski eksil. Iz nekristjanske gospodstvaželnosti papeža Inocencija izvirajoče spletke je pravično nebo na papeštvo kruto kaznovalo.

Friderik sicilski je bil pripoznan in kronan kot kralj in cesar. "Farski kralj", kakor ga je imenoval Oton IV. poln opravičenega prezira, je zadobil oblast — po milosti papeževi. Lateranski koncil meseca novembra 1215. na katerem koncilu se je končno rešil boj za krono, je eden najslajnejših triumfov, kar jih je papeštvo kdaj učkalo. Nad 1500 škofov iz vseh kristjanskih dežel je poleg knezov in odposlancev vseh kraljev in republik klečalo pred papežem, ki je kot gospodar celega kristjanskega sveta sodil, komu gre kraljevska in cesarska krona rimsko-nemškega imperija. Papež Inocencij je bil lahko ponosen, kajti izpolnjeni so bili najslajnejši ideali rimskih papežev. Bil je vsaj nominalni gospodar Rima, obnovil je papeško državo, Sicilija mu je bila pokorna, Nemčija, Francija, Angleska, Norveška, Aragon, Leon, Ogrska, Armenija — vse te države so se odrekle svoji samostalnosti in pripoznavale sodni tribunal rimskih papežev. Kako globoko so tedaj padli posvetni vladarji, se vidi iz tega, da je angleski kralj Ivan prav po suženjsko odložil svojo krono in jo kot vazal rimskega papeža sprejel iz rok obstruknega papeževga odposlanca, ter mirno trpel, da je papež prekel magno charto, ki je temelj vse politične svobode na svetu. Globoko je papež ponizal Anglesko ali noben nareč se ni iz tega ponizanja tako hitro dvignil, kakor narod angleški. Šele stoletja pozneje so se začeli dvigati drugi narodi.

Gotovo je tudi, da se je Inocencij za svoje uspehe imel v prvi vrsti zahvaliti tedanjim razmeram, v drugi vrsti pa terorizmu, s katerim je delal. Strah pred Neronom in Trajanom ni bil nič večji, kakor strah pred Inocencijskimi prekletji. Le temu strahu se je imel papež zahvaliti, da je smel biti toli drzen ter pisati angleškemu kralju: Sicut in area foederis Domini cum tabulis testamenti virga continebatur et manna, sic in pectore S. Pontificis cum scientia legis divinae rigor destructionis et favor dulcedinis continetur, (kakor leži v skrinji zaveze božje poleg tabel zakonov šiba, tako je v prsih papeževih strašna moč uničenja in sladka miloba milosti.)

Papeštvo kulminira v Inocenciju III. To je vrhunec, od tedaj gre stalno nizdol, bolj in bolj tako, da niti senca ni več tega, kar je bilo.

Papež Inocencij III. je umrl v Peragiji dne 16. julija 1216.

Dandanes se dostikrat čujejo iz razi neke resignacije, češ, klerikalizmu ni priti do živga, njegova moč je prevelika, vzlic vsemu odporu bo klerikalizem končno vendar triumfiral. Res, časih obidejo človeka take misli ali opravičena ta resignacija ni in tudi utemeljena ni. Zgodovina prča, da nobena moč na svetu ne zadobi trajne zmage, ako ne soglašja z duhom časa, da noben triumf ni pristen, če ni posledica časovnih gibanj. Papež Inocencij je ponizal cesarje in kralje, strl moč mnogostevlinskih velikašev in republik, obnovil je nič papeško državo, pridobil papeštvo velikansko veljavo in velikaški sijaj, ali duha časa ni mogel z vso svojo močjo in z vsemi svojimi zakoni ukovati v spone — kakor je želel.

Trinajsto stoletje je bilo pravzaprav nepretrgana vrsta revolucij, v katerih se je duh svobode otresel fevdalizma ter cerkvenega in državnega jerobstva ter položil temelj politični svobodi, kakor tudi svobodni mišljenja in vere. Cerkev je sicer gibanje za versko svobodo z vso krutostjo zatirala in iskre, ki se je kila vnela, ni mogla zadušiti. Narode je prešinilo neko pomladansko navdušenje za boj zoper dogmatsko obliko, s katero je papež Inocencij III. hotel šlovestvo potisniti pod svoj podplat; z nekim navdušenjem so se narodi oklepali nazorov, ki jih je cerkev proglašala za krivoverse. Ravno v času papeža Inocencija III., ko se je v cerkvenem organizmu izvršila najmočnejša koncentracija in se je v nekem zmislu uresničil cerkveni ideal o svetovni monarhiji pod papeško nadvaldo, ravno tedaj je nastala za enotnost cerkvenih nauk velika nevarnost. Inocencij III. je to nevarnost dobro spoznal in je krivoversko gibanje preganjal tako divje, da je tiger proti temu še usmiljeno bitje. Grozovito uničenje Albingenzov je bilo delo papeža Inocencija in takrat prelita kri kriči še danes do neba po maščevanju.

V Inocencijskih časih se je drugič pojavila nezmiselnost doktrina o popolnem uboštvi kot verskem idealu. Ta nauk o popolnem uboštvi je bil jedro tečanjega "krivoverstva" in vzpričo nenasišne lakomnosti cerkvenih mogotcev silno orožje proti papeštvu. Ali cerkev je znala odnekodj imeti dve železi v ognju. Kakor vidimo dandanes, kako zna klerikalizem na eni strani polniti svoje bisage in služiti kapitalizmu, na drugi strani pa sovražnik kapitalizmu, delavstvo in kmetski proletarijat organizirati, da gre v boj proti svojim lastnim interesom, tako je za Inocencijskih časov znal zbirati zaklade in se obenem laskati tistim ljudem, ki so se iz verske gorečnosti razvneli za popolno uboštvo. Nihče ni to gibanje za popolno uboštvo tako spretno znal uporabiti za polnenje bisage, kakor so to znali tedanji cerkveni mogotci. Sredstvo za to so bili beraški redovi, ki so kmalu zadobili grožen vpliv in — ogromna premoženja, ki pa so največ storili, da je šele čez nekaj stoletij prišlo do velike reformacije, ki bi bila sicer najbrž že v Inocencijskih časih nastala.

(Dalje prih.)

"Dolino solz" imenujejo farji žensko oblo. To nazivanje ni pravo. Na svetu je le mnogo solz, siromastva in bede. Ali kdo pa je to zakril? Nihče drugi kakor farji, ki o tem siromastvu in bedi vedno pojejo žalostinke.

Kako se počutite?

Ne tako izborno, kakor pred par leti. Dozdeva se mi, da imate slabši tek, da vaše mišice niso tako močne, kakor nekdanj, da izgledate starejši, kot ste v resnici, vaše obličje je velo. Vse to dokazuje, da vaša kri ni čista ali ni zadosti krepka za vzdrževanje telesa.

Trinerjevo zdravilno grenko vino

je edino zdravilo, ki vam more pomagati. To zdravilo pospešuje krvotok ter ohrani organe za prebavljanje v zdravem stanju.

Ozdravi vsaki želodec

Zdravi ljudje, ki si žele ohraniti svoje zdravje, bodo prepričali se, da je Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino edino zanesljivo zdravilo.

Trinerjevo zdravilno grenko vino deluje čudežno v želodcu. Daje dober tek in je v resnici najboljšo zdravilo za želodec.

Marketa Kozel
Tyndall, S. Dakota.

Se dobi v lekarnah in dobrih gostilnah
Jos. Triner,
799 S. Ashland Ave.
Pilsen Station
Chicago, Ill.

Trinerjevo zdravilno grenko vino je družinsko zdravilo, ki vam vzdrži pri dobrem zdravju. Deluje popolnoma zadovoljno.
Jakob Kosič,
Mammott, Pa.

Kedar koli potrebujete kako krepčilno zdravilo za želodec, rabite Trinerjevo anglejsko krepčilo, edino želodčno grenčico, ki je delana iz naravnega vina. Nobena stvar ni boljša, ako se občutite slabe po leti.

Največja slovenska tvrdka,
EMIL BAHMAN,
na 5808 Centre Ave., Chicago, Ill.

JOHN FERBEZAR

629 S. Santa Fe Ave. PUEBLO,
Priporočam rojakom svojo novo, lepo urejeno gostilno, kjer točim vedno sveže Walterjevo pivo. Izvrstno žganje in fine smodke na razpolago.

MATIJA ERKLAVEC,

433 W. 17th St. CHICAGO, ILL.
edini slov. krojač v Chicagu, se priporoča rojakom v izdelovanje nove in popravljane stare obleke, katero bo izgledala kakor nova. Vse po zmerno nizkih cenah.

Nazdar rojaki!

Slovenecem in drugim bratom Slovanom priporočam svoj lepo urejeni "SALOON".

Točim vedno sveže pivo in priate druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Potniki dobe pri meni čedna prenočišča in dobro postrežbo.

Za obilen poset se priporoča **MARTIN POTOKAR,** 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill. Telefon šte. 1721 Morgan.

Rojaki, ne pozabite starega prostora, John Kosčička.

Wilke

Najbolji izmed vseh je Wilke-za-nesljivi fotograf

391-393 Blue Island Ave. na vogalu 14th Pl.

Zenitvanske in slike v skupinah so naše posebne specialitete.

Phone Canal 287. Tvrdka vstanovljena leta 1883.

Ob nedeljah odprto od 9. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Obrnite se zaupno na nas

kadar hočete odpreti saloon ali se zmeniti za pivo. Lahko govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše izborno pivo po evropsko kuhano, tako, da boste vselej delali dobro kupeljo. Kadar nimate časa priti osebno do nas, pišite ali telefonirajte na ta kar boste dobili hitri odgovor. Imamo pivo v sodčih in izvrsno ležano pivo (Lager-Beer) v steklenicah.

Tel. Canal 967 **ATLAS BREWING CO.** 21. & Blue Island A

OBVESTILO!

Podpisani si usojam naznanjati p. n. občinstvu, da sem prevzel "Saloon" rojaka Jak. Martinčiča v Sumit, Ill. Moje načelo je in bode vselej sprejemati rojake najljubnejše, vsled česar upam, da se bode tudi meni izkazovala tista naklonjenost, kakor mojemu predniku. Posetnike prijatelje in c. rojake v obče zagotavljam, da bodo vsak čas postreženi točno z izvrstnimi smodkami, svežo pivo, raznimi likerji, "Portvini", Trinerjevim vinom itd. Za zabavo novodobno kegljišče. Rojaki znanci, prijatelji obiskujte me v prostih urah, vživali boste vsaj čisti zrak. Na zdar! o o FRANK KOENIG, o o Sumit, Ill